

KOD/NAZWA SIEDLISKA	WARUNKI ZACHOWANIA DANEGO TYPU SIEDLISKA
SIEDLISKA MORSKIE	
1230 – klify na wybrzeżu Bałtyku	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywny proces abrazji brzegu morskiego; • pozostawienie w stanie naturalnym; nieumacnianie brzegu.
1210 – kiczka na brzegu morskim	<ul style="list-style-type: none"> • Zaniechanie czyszczenia plaż przez człowieka; • dobry stan populacji roślin morskich w morzu.
1330 – solniska nadmorskie	<ul style="list-style-type: none"> • Okresowe lub epizodyczne zalewanie słonymi wodami morskimi; • brak barier chroniących przed zalewaniem przez wody morskie.
1160 – duże płytkie zatoki	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowa izolacja od wód morskich oraz dopływ wód słodkich odpowiedniej jakości; • zachowanie nienaruszonej strefy litoralnej i brzegu; utrzymanie w ryzach presji rekreacji; • zrównoważony charakter rybołówstwa; uniknięcie nadmiernej eksploatacji zasobów ryb; • brak antropogenicznej eutrofizacji; • utrzymanie w ryzach inwazyjnych gatunków obcych w ekosystemie wodnym.
*1150 – zalewy i jeziora przymorskie	<ul style="list-style-type: none"> • Dopływ wód morskich oraz dopływ odpowiedniej jakości wód słodkich; • zachowanie nienaruszonej strefy litoralnej i brzegu; utrzymanie w ryzach presji rekreacji; • naturalne procesy transportu materiału rzeczno-erozji przez ciek i erozji wybrzeża; • zrównoważony charakter użytkowania rybackiego, uniknięcie nadmiernej eksploatacji ryb; • brak antropogenicznej eutrofizacji.
1130 – ujścia rzek (estuaria)	<ul style="list-style-type: none"> • Dopływ wód słodkich odpowiedniej jakości; • naturalny reżim hydrologiczny; • naturalne procesy transportu i osadzania się materiałów nanoszonych przez rzeki.
2190 – wilgotne zagłębienia międzywydmowe	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom wód gruntowych; • naturalna dynamika kompleksu wydmowego (nieutralne wydmy).
RZEKI I EKOSYSTEMY PRZYRZECZNE	
3270 – zalewane muliste brzegi rzek	<ul style="list-style-type: none"> • Naturalna dynamika ciek, czyli cykliczne wezbrania i opadanie poziomu wód; naturalny transport osadów przez rzekę; • aktywne procesy erozji i akumulacji kształtujące mozaikową morfologię pasa przybrzeżnego; • naturalne ukształtowanie koryta ciek przy brzegu.
3150 – starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne z grązłami i rdestnicami	<ul style="list-style-type: none"> • Naturalna aktywność morfodynamiczna rzeki, przejawiająca się zdolnością do zmian koryta i/lub meandrowania i odcinania starorzeczki; • odpowiednio wysoki poziom wód gruntowych w dolinie rzeki, umożliwiając istnienie wypełnionych

	<p>wodą zbiorników wodnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • okresowy kontakt z wodami rzecznyymi (podczas wylewów), umożliwiające przemywanie i wypłukiwanie osadów i „odmładzanie” starorzeczy; naturalne występowanie wysokich stanów wód (w tym powodzi).
3260 – nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	<ul style="list-style-type: none"> • Naturalne ukształtowanie podłoża w korycie ciekę oraz morfologii ciekę; • czystość wody; • łagodne warunki termiczne w okresie zimowym (możliwość przezimowania pędów wegetatywnych w niezamarzającym ciekę); • zasilanie koryta ciekę wodami podziemnymi (m.in. dno ciekę zbudowane z osadów przepuszczalnych, w szczególności nie ilastych); • naturalny reżim hydrologiczny (zwykle stabilny, co najmniej umiarkowany przepływ wody, w miarę możliwości bez znacznych wezbrań i niżówek w okresie wegetacyjnym); • obecność martwych drzew; • utrzymanie w ryzach presji turystyki kajakowej; • utrzymanie w ryzach inwazyjnych gatunków obcych w ekosystemie wodnym.
3220 – pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	<ul style="list-style-type: none"> • Naturalna dynamika ciekę (czyli cykliczne wezbrania poziomu wód i nanoszenie materiału skalnego), umożliwiające niszczenie wykształconych już zbiorowisk, odnawianie podłoża i ponowne jego zasiedlanie; • naturalność ciekę powyżej siedliska – zasilanie rzeki w rumosz skalny; • naturalne ukształtowanie koryta ciekę w strefie zalewu w okresach wysokich stanów wód; • zapobieganie wydobyciu żwiru.
3230 – zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków	<ul style="list-style-type: none"> • Naturalna dynamika ciekę (cykliczne wezbrania poziomu wód i nanoszenie materiału skalnego), umożliwiające niszczenie wykształconych już zbiorowisk, odnawianie podłoża i ponowne inicjowanie sukcesji roślinności; • naturalność ciekę powyżej siedliska – zasilanie rzeki w rumosz skalny; • naturalne ukształtowanie koryta ciekę w strefie zalewu w okresach wysokich stanów wód; • zapobieganie wydobyciu żwiru.
3240 – zarośla wierzbowe na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków	<ul style="list-style-type: none"> • Naturalna dynamika ciekę (cykliczne wezbrania poziomu wód i nanoszenie materiału skalnego), umożliwiające niszczenie wykształconych już zbiorowisk, odnawianie podłoża i ponowne inicjowanie sukcesji roślinności; • naturalność ciekę powyżej siedliska – zasilanie rzeki w

	<p>rumosz skalny;</p> <ul style="list-style-type: none"> • naturalne ukształtowanie koryta cieku w strefie zalewu w okresach wysokich stanów wód; • zapobieganie wydobyciu żwiru.
<p>*7220 – źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stabilny dopływ czystych wód podziemnych bogatych w sole wapnia; • niezakłócone warunki wodne bezpośredniego sąsiedztwa źródlisk (brak melioracji powodujący przyspieszony odpływ wody ze źródlisk i torfowisk źródliskowych oraz ich erozję); • stabilność warunków bezpośredniego sąsiedztwa (np. utrzymanie charakteru roślinności w sąsiedztwie); • niezakłócone warunki wodne szerokiej strefy alimentacji wód podziemnych zasilających źródłiska (w tym uniknięcie ponorów zaburzających ich krążenie).
<p>*91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naturalny reżim przepływów wód rzecznych, w szczególności regularne i częste naprzemienne występowanie okresowych wylewów i przesuszenia podłoża; • naturalne ukształtowanie powierzchni podłoża na terenach zalewowych; • brak przeszkód w dostępie wód powodziowych do płatów siedliska.
<p>91F0 – łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naturalny reżim przepływów wód rzecznych, w szczególności regularne, lecz dość rzadkie naprzemienne występowanie okresowych wylewów i przesuszenia podłoża; • naturalne ukształtowanie powierzchni podłoża na terenach zalewowych; • brak przeszkód w dostępie wód powodziowych do płatów siedliska.
<p>6430 – ziołorośla górskie i nadrzeczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naturalna dynamika cieku, czyli cykliczne wezbrania i opadanie poziomu wód; • Naturalne ukształtowanie koryta cieku w strefie okresowo zalewanej i podtapianej; • pozostawienie miejsca na swobodny, spontaniczny rozwój zarośli (brak użytkowania); • obecność kamienistego lub żwirowego podłoża (w przypadku ziołorośli lepiężnikowych).
<p>7230 – górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (tu: na obszarach przyrzecznych)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stały dopływ czystych wód podziemnych; • stabilny i wysoki poziom wód gruntowych; • niezakłócone warunki wodne szerokiej strefy alimentacji wód podziemnych zasilających źródłiska (w tym uniknięcie ponorów zaburzających ich krążenie); • niezakłócone stosunki wodne – brak zarówno zaburzeń polegających na przyspieszeniu odpływu, jak i na jego hamowaniu.

6440 – łąki selernicowe	<ul style="list-style-type: none"> • Naturalna dynamika cieków (regularne cykliczne wezbrania i opadanie poziomu wód), zapewniająca występowanie okresowych wylewów, a następnie przesuszanie podłoża; • odpowiednio wysoki średni poziom wód gruntowych w dolinie rzeki; • brak przeszkód w dostępie wód powodziowych do płątów siedliska.
6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	<ul style="list-style-type: none"> • Naturalny reżim przepływów wód rzecznych kształtujący zmienność poziomu wód gruntowych w dolinie – w szczególności występowanie znacznych okresowych wahań poziomu wód, powodujących sezonową zmienność poziomu wód gruntowych (wysoki poziom wód gruntowych wiosną i jesienią, a bardzo niski w pełni lata).
*6120 – ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe	<ul style="list-style-type: none"> • Naturalny reżim przepływów, w tym występowanie okresowych większych wezbrań i wylewów (powodzi), umożliwiających akumulację osadów piaszczystych w dolinie rzeki na terenach zalewowych, a następnie występowanie niżówek, podczas których zakumulowane piaski się przesuszają; • ograniczona troficzność podłoża zbudowanego z zakumulowanych osadów piaszczystych, uniemożliwiająca wkraczanie gatunków łąkowych oraz krzewów i drzew; • możliwość swobodnego kształtowania się roślinności na piaszczystych aluwiach.
JEZIORA	
3110 – jeziora lobeliowe	<ul style="list-style-type: none"> • Czystość wód (!): ograniczony do minimum dopływ biogenów ze zlewni (a także brak nadmiernego dopływu substancji humusowych ze zdegradowanych torfowisk); • brak gospodarki lub co najwyżej bardzo ekstensywna gospodarka rybacka z użyciem sprzętu nie powodującego wyrwania roślinności z dna zbiornika; • wykluczenie zanieczyszczenia ryb przez wędkarzy; • ograniczenie do minimum presji rekreacyjnej; • naturalność strefy brzegowej (od roślinności przybrzeżnej po litoral) i brak antropogenicznej presji na nią.
3130 – brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto</i> – <i>Nanojuncetea</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiednie ukształtowanie brzegów (łagodny spadek); • naturalność strefy brzegowej (od roślinności przybrzeżnej po litoral) i brak antropogenicznej presji na nią; • ograniczony do minimum dopływ biogenów (czystość wody!); • okresowe wahania poziomu wody.
3140 – twarowodne oligo- i	<ul style="list-style-type: none"> • Zasilanie wodami zasobnymi w węglan wapnia;

mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienicowymi	<ul style="list-style-type: none"> • czystość wód (!): ograniczony do minimum dopływ biogenów ze zlewni; • co najwyżej ekstensywna gospodarka rybacka z użyciem sprzętu nie powodującego wyrwania roślinności z dna zbiornika; • wykluczenie zanieczyszczenia ryb przez wędkarzy • ograniczenie presji rekreacyjnej; • naturalność strefy brzegowej (od roślinność przybrzeżnej po litoral) i brak antropogenicznej presji na nią.
3150 – naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	<ul style="list-style-type: none"> • Czystość wód: ograniczony do minimum dopływ biogenów ze zlewni; • co najwyżej ekstensywna gospodarka rybacka; • ograniczenie presji rekreacyjnej; • naturalność strefy brzegowej (od roślinność przybrzeżnej po litoral) i brak antropogenicznej presji na nią; • niezakłócony, naturalny proces starzenia się zbiorników wodnych.
3160 – naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	<ul style="list-style-type: none"> • Wykluczenie antropogenicznego dopływu biogenów; • dobre warunki wodne i naturalność przyległych torfowisk; brak degradacji przyległych złóż torfu; • wykluczenie użytkowania rybackiego i co najwyżej bardzo ograniczone użytkowanie wędkarskie (bez zarybień, zanieczyszczenia, zmieniania troficzności wody, wydeptywania brzegów, budowy pomostów); • oligotroficzny charakter zlewni.
TORFOWISKA I INNE MOKRADŁA	
*7110 – Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokie opady; • znikomy dopływ biogenów; • niezakłócone warunki wodne (brak melioracji wodnych, jakichkolwiek czynnych rowów odwadniających); • wyłączenie z jakiegokolwiek formy użytkowania.
7120 – torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do regeneracji	<p>Identycznie jak w przypadku siedliska 7110, lecz w zaburzonych warunkach.</p>
7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokie opady; znikomy dopływ biogenów; • stabilny i wysoki poziom wód gruntowych; • niezakłócone warunki wodne (brak melioracji wodnych, jakichkolwiek czynnych rowów odwadniających); • niezakłócony poziom wód gruntowych; • dobry stan sąsiadujących jezior i jeziorok (jeśli występują); • wyłączenie z jakiegokolwiek formy użytkowania.
7150 – obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze	<ul style="list-style-type: none"> • Okresowe wahania poziomu wody; • znikomy dopływ biogenów;

związku <i>Rhynchosporion</i>	<ul style="list-style-type: none"> • niezakłócone warunki wodne (brak melioracji wodnych); • wyłączenie z jakiegokolwiek formy użytkowania.
7210 – torfowiska nakredowe	<ul style="list-style-type: none"> • Zasobne w węglan wapnia podłoże (niekiedy odsłaniane na skutek działalności człowieka); • dopływ wód podziemnych zasobnych w węglan wapnia; • niezakłócone warunki wodne (brak melioracji i odwodnień).
7230 – górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	<ul style="list-style-type: none"> • Stały dopływ czystych wód podziemnych; • stabilny i wysoki poziom wód gruntowych; • niezakłócone warunki wodne szerokiej strefy alimentacji wód podziemnych zasilających źródłiska (w tym uniknięcie ponorów zaburzających ich krążenie); • niezakłócone stosunki wodne – brak zarówno zaburzeń polegających na przyspieszeniu odpływu, jak i na jego hamowaniu.
4010 – wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym	<ul style="list-style-type: none"> • Właściwy poziom wody (mokre lub wilgotne, ale możliwe znaczne wahania w ciągu roku).
*1340 – śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary	<ul style="list-style-type: none"> • Stały dopływ zasolonych wód podziemnych.
1310 – śródładowe błotniste solniska z solirodem	<ul style="list-style-type: none"> • Stały dopływ wód podziemnych o bardzo dużym zasoleniu.
*91D0 – bory i lasy bagienne	<ul style="list-style-type: none"> • Stałe, bagienne warunki wodne (zapewniające brak przesuszenia i murszenia powierzchniowej warstwy torfu); • brak czynnych rowów odwadniających.

Zestawienie inspirowane przez: R. Stańko w: Kowalczak P., Nieznański P., Stańko R., Mas F. M.. *Natura 2000 a gospodarka wodna*. Ministerstwo Środowiska, 2009.